

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. II. De Sanctimonialibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

hominis jacturam faciant, sed Mariæ pietatem cum sollicitudine & officio Marthæ conjungant, & sæpius ad cellæ quietem sese conferant; nihil vero committant, quod vel immodestiam, elationem in officio, studium proprii compendii, vel simile quid, sapiat; quod si à Superiore animadvertatur, ad cellæ quietem & suæ salutis curam relegentur.

Cont. Tridenti. sess. 25. c. 11. de regul.

33 Regulares, sive in ipsiſ Monasteriis quibus cura animarum est annexa, sive extra illa, Parochiæ præficiantur, Sacramenta non administrent, nec curam animarum quocumque modo exercent, nisi prævio examine à Nobis aut Vicario Nostro approbati sint. In iis vero, quæ ad dictam curam & Sacramentorum administrationem pertinent, Jurisdictioni, Visitationi, & correctioni Nostræ sint subjecti.

Sess. 5. c. 1. de ref.

34 Nihil hoc sæculo tam ornat religiosum, quam cum pietate conjuncta doctrina; quæ inter sectariorum versutias & obrectationes maxime est necessaria. Itaque post ea, quæ à Concilio Tridentino de sacræ Scripturæ lectione sapientissime præscribuntur, cum studium Theologicum publicas exercitationes requirat, Nosque jam in civitate Nostra Osnabrugensi, cum Seminario Nostro, Theologici studii principium fecerimus: Hortamur Superiores Religiosorum, ut juniores Fratres omnes, maxime qui bonæ sunt indolis, ac in suis Monasteriis in literis sufficienter erudiri non possunt, vel ad civitatem Nostram Osnabrugensem, vel ad vicinam Monasteriensem aut Paderbornensem Vniversitatem, studiorum gratia, dimittant, & in Monasterio vel Collegio aliquo collocent, ubi, cum accessione doctrinæ, Monasticæ disciplinæ jacturam nullam faciant.

35 Huc etiam spectat, ut Bibliothecæ in Monasteriis instituuntur, restaurentur, conserventur, augeantur, & repurgentur à libris vetitis, maxime Hæreticorum.

36 Temporis pretium cum infinitum sit, maximeque conveniat, ut Religiosis istius certa constet ratio; cupimus omnino, ut, quod tempus à divino officio superest, in solidis pietatis exercitiis, sacris meditationibus, orationibus, lectione sacrorum Librorum, & similibus sanctis exercitationibus, tradatur. ad quod multum valeret accurata temporis & occupationum distributio, mane facta, ac meridiana vespertinaque rationis repostulatio, & observatio diligens negligentiarum & humanorum lapsuum, renovatio propositorum, ac cura diligens particularis Examiniſ. Hoc si à Religiosis cum ipſo tyrociniſ, inchoaretur, suavem iis vitam Religiosam redderet, magisque statui ac vocationi suæ facerent satis.

Sess. 25. de regul.

37 Demum, ea omnia, quæ à Canonibus, Concilio Tridentino, & aliis etiam locis hujus Synodi, constituta sunt, & Regulares concer-

nunt, ea omnia Monasteriorum Superioribus & Regularibus quibuscumque commendatissima esse cupimus.

C A P. II. De Sanctimonialibus.

1 Sanctimonialium eadem est cum Monachis obligatio, in conservandis votis substantialibus, per quæ Deo devotæ sunt atque obstrictæ. unde ad hujusmodi observationem eas diligenter adhortamur.

2 In primis vero, quoniam Christi sponsæ sunt, cui virginitatem suam consecrarunt, omni cura illis advigilandum est, ut, sicuti virgines decet, castæ sint corpore & spiritu, fidem ac integritatem suam, Deo dedicatam, corde, ore, & opere conservent.

Caus. 27. q. 1. per tot.

3 Proinde omnia hujus castitatis conservandæ media & adminicula, jejunia, orationes, meditationes, silentium, solitudinem; laborem manuum, ac alias carnis mortificationes, ultro amplectantur, vana vero & mundana colloquia, præsertim cum viris, particulares & suspectas familiaritates cum quibusdam personis, etiam Ecclesiasticis & Religiosis, & quæ sunt familia malorum irritamenta, omnino fugiant.

4 Quoniam vero præcedentibus annis, quibus multa contigerunt, puritati religiosæ vitæ adversa, interdum etiam moniales, laxatis libertatis habenis, & virginali verecundia seposita, licentius Monasteriis egressæ, & ad convivia, nuptias, primitias, dedicationes, visitationes parentum & amicorum, processisse dicuntur; hujusmodi similes omnes abusus hac Nostra constitutione abominamur, & sublato esse volumus; graviter tam in contrafacientes, quam earum Superiores, si quid ab ipsis, remissione, negligentia aut indulgentia, peccatum fuerit, animadversuri.

c. periculoſo. de statu Monach. in 6. Conc. Tridenti. sess. 25. c. 5. de reg.

5 Carentiam proprii, usque ad paupertatis fastigium sanctimoniales ament & colant; nulla sibi proprium aliquid dicat aut servet, sed omnia in Præfectæ potestate constituta sint.

d. e. cum ad Monasticum. Conc. Tridenti. sess. 25. c. 2. de regul.

6 Quicquid Monialis hæreditate, donatione, vel alia quavis justa causa acquirit, id omne in communem Monasterii usum redigatur; nihilque muneris aut donarii sive à Clericis sive à Sæcularibus capiat, nihil vicissim det, etiam devotionis aut religionis causa, sine Præfectæ præcitu & consensu.

7 Census vitales, ancillas, catellos, gallinas, columbas, aves, aut similia, nulla monialis habeat, sub pœna proprietatis.

8 Ad faciliorem suavioremque paupertatis, seu carentiæ proprii, tolerantiam, curetur, ut exquisita illa & religiosæ vitæ communis ratio & usus in Monasteriis studiosè introducatur & conservetur, quoad cibum, potum, vestitum, cæteraque necessaria; ne sub præ-

textu

d. fess. 25.
c. 3. de
regul.

textu necessitatis, sancta paupertas violetur, ideoque nec plures moniales assumantur, quam ex redditibus Monasterii ali possint.

d. fess. 25.
c. 1.

9 Vestitus sit simplex, & Ordini conveniens; nihil quod mundi superfluitatem aut vanitatem sapiat. Si quid ex præcedentibus annis curiosæ vanitatis & deformationis in vestitu religioso relictum sit, id, cura Superiorum Visitatorum ac Commissariorum, tollatur, sub pœna Nobis arbitraria, si hic indiligentia aut dissimulatio appareat.

10 Ut etiam omnis proprietatis occasio in hoc genere tollatur, Præfectæ ac Confessarii monialibus persuadeant, ut vestes omnes laneæ, lineæ, pellicæ, aut cuiuscunque generis in uno loco asserventur, duoque ex monialibus deputentur, quæ purgandis, excutiendis, sarcindisquæ vestibus sint constitutæ; quæ etiam fororibus in singulas septimanas, & pro ut usus postulat, eas distribuant: nulla vero monialis vestes apud se habeat, præter eas quæ ad usum præsentem sunt necessariæ. In hunc autem usum in quolibet Monasterio locus communis vestium constituatur.

11 Moniales nihil clavibus obferatum, in scriniis, cistis, aut alibi habeant; si quid tale fuerit, à Præfecta illico auferatur; quæ etiam, una cum discretis seu Senioribus Consilii fororibus, singulis annis bis aut ter singularum monialium supellestem diligenter inquirat ac scrutetur, ne ulla quicquam proprii habeat, aut amplius quam ad usum ei fuerit concessum.

c. pernicio-
sam. 18.
q. 2.

12 Cibum omnes simul capiant in uno refectionario; ad campanæ sonum omnes conveniant ad benedictionem mensæ; deinde ordine discumbentes, non prius discedant quam Deo gratiæ actæ fuerint. ad mensam quotidie spiritalis aliquis liber legatur, qui ad pietatem accendat, omnibus cum silentio & attentione audientibus, ut una cum corpore mens reficiatur.

d. c. perni-
ciosum.

13 Dormitorium idem omnibus sit; singulæ in singulis lectis separatim dormiant & in singulis cellis, si tanta sit cellarum copia, ut omnes capere possint. Cellæ vero, vel apertæ sint, vel ita clausæ ut tamen communi clave à Præfecta referari possint. Dormitorium vero noctu sit clausum, clave pœnes Præfectam existente.

d. c. cum
ad Mona-
ster.

14 Communis ille curationis ægotantium locus, quem Infirmaryam vocant, ubi adhuc ædificatus non est, quam citissime constituatur; extra ejus loci fines moniales ægotantes non cubent; charitas erga valetudine afflictas cum primis exerceatur, & convenientes cibi, medicamenta aliaque necessaria, secundum Monasterii facultates suppeditentur.

d. c. cum
ad Mon-
aster.

15 Præfectæ Monasterii, moniales omnes reverentiam & obedientiam præsentent, quemadmodum earum promissio postulat. Quæ ve-

ro ejus iussa neglexerit, aut superbe ac contumeliose responderit, aut penitentiam sibi injunctam præstare noluerit, aut Præfectam, tergiversando, excusando, defendendo impedierit, quo minus illas, quæ aliquid commiserint, reprehendat aut castiget; pro modo delicti & inobedienciæ gravius puniantur, humi prostratione, veli privatione, flagellatione, cibi subtractione, cæceris inclusione, & similibus religiosæ castigationis modis.

16 Cum sanctimoniales eo fine è terra & cognatione egressæ sint, ut peculiari modo Deo serviant, eundemque sacrificio laudis honorent, ac pro populi peccatis deprecantur: hinc valde convenit, ut in ipsius laudibus & honore assiduæ sint, diu noctuque Chorum frequentent, preces suas horarias ac sacra officia, ex communi Ecclesiæ & Ordinis instituto, corde & ore perficiant; quibus omnes sine exceptione interesse studebunt, nisi quas officii ratio, & justus impedimenti excusatio, Præfectæ judicio exemerit.

facit et
nunquam
de consecr.
d. 5.
c. qua
tua. 12.
q. 1.

17 Singulæ autem in ipso statim initio divinorum officiorum adsint, in congruenti suo habitu propriisque locis, & usque in finem perseverent, nisi, iusta aliqua necessitate exigente, Præfecta, vel quæ ejus vicem gerit, discessus veniam dederit.

18 Cantum Ordini ac tempori convenientem adhibebunt, cum tractu & debita moderatione, ut voci mens concordet, & divina majestas digne laudetur.

19 Et, quoniam sacra meditatio plurimum mentem afficit, ac in Deum convertit, piisque in hac vita magnum adfert solatium & fructum; ideo conandum est, ut sacrarum meditationum usus in Monasteriis introducatur, & præter horas Canonicas aliaque divina officia, tempus aliquod commodum deputetur, quo in unum quotidie in choro universæ convenientes, saltem per horam mentali orationi vacent, semihora scilicet post Matutinum & Completorium. Poterunt vero hujusmodi sacris meditationibus servire mysteria vitæ & Passionis Christi & Redemptionis nostræ, consideratio beneficiorum Dei, generalium & particularium, quatuor novissimorum, status & vocationis, & vitæ Sanctorum, &c. aliaque hujusmodi, quæ ad Dei gloriam, propriam proximorumque salutem pertineant.

20 Ad promovendam in monialibus pietatem, conservandamque corporis & animæ puritatem, plurimum confert divino Sacramentorum, Pœnitentiæ & Eucharistiæ, frequentatio. Quamobrem moneamus diligenter moniales omnes, ut, secundum Concilii Tridentini constitutionem, semel saltem singulis mensibus, nec non celebrioribus Christi Domini & Deiparæ Virg. festivitibus, aliisque ab Ordine & Constitutionibus præscriptis diebus, peccatorum Confessionem

Conc. Tri-
dent. fess.
25. c. 10.
de regul.
d. Clem.
ne in
agro.

faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se saluari praesidio muniant, ad omnes oppugnationes daemones fortiter superandas.

*d. sess. c.
10.*

21 Ut autem afflictis quarundam conscientiarum consulatur, praeter ordinarium Confessorem, alius extraordinarius Confessarius iisdem, bis aut ter in anno, à Nobis approbatus, offeratur.

*Sess. 25.
de regul.
c. 7.*

22 Quae de Abbatissae, Priorissae, Magistrae aut Praefectae, quocumque nomine appellentur, electione, ut scilicet aetatis ac Professionis annos habeat, à Concilio Tridentino designatos, ac caeteras qualitates requisitas; quantum fieri potest, omni modo observari volumus.

d. sess. c. 6.

23 Haec non ambitu, conspiratione, collusione, aut alio modo, constituantur, sed collectis singularum, Dei gloriam & communem Monasterii utilitatem praecipue oculis habentium, secretis votis eligatur, quae, omni sinistro affectu remoto, ad id magis digna & idonea iudicata fuerit.

24 Praefecta Monasterii, tanquam communis omnium Monialium Mater, ea sibi omnia quam diligentissime commendata habeat, quae ad ipsarum corporis & animae salutem spectant. Cum primis vero eas admoneat, ut purae sint corde & corpore, perfectionem sectentur, pacem & tranquillitatem conservent; studeat etiam, ut singulae suo recte fungantur officio, & ut obedire libenter discant; refractarias vero & contumaces, secundum constitutiones Ordinis, & iis modis quibus supra indicatum est, aliisque, coercat.

25 Capitulum culparum singulis septimanis habeat, in eoque graviter & sine contentione corrigat ea, quae unaquaque monialis in sui officii munere neglexerit; quorum veniam ipsae sponte ac humiliter coram omnibus petant; curetque Praefecta, ut Poenitentiae ac mortificationes adhibeantur, quae ex instituto ipsarum traditae sunt, ad profectum, in humilitate ac sui contemptu; obedientia, aliisque virtutibus religiosis, faciendum.

26 Religiosi etiam silentii singularem curam habeat, ne superfluis vanisque colloquiis à monialibus tempus infumatur, neve quispian extraneus ad colloquendum facile cum monialibus admittatur, aut Monasterium absurdis & inanibus rumoribus compleatur.

27 Volamus vero, ut silentii observatio diebus sacris diligenter custodiatur. idcirco, quibus diebus sacra Eucharistia sumitur, item festis diebus, tempore Adventus & Quadragesimae, & in Vigiliis Sanctorum, & sub divino officio, moniales cum extraneis ne loquantur, magna necessitatis causa excepta.

28 In negotiis gravioribus, Praefecta nihil decernat, nisi scientibus & consentientibus majori ex parte Senioribus Consilii Sorori-

bus. Quae vero majoris sunt momenti, ad consultationem totius Capituli referantur; idque ratum sit, quod majori & saniori monialium parti placuerit.

29 In quibus Monasteriis sanctimonialium, labor manuum in communi officina jam in usu est, diligenter conservetur; in aliis locus aliquis singularis deputetur, in quo operibus elaborandis moniales diligenter exerceantur; sitque una laboris magistra, quae illa, quae elaboranda sunt, recipiat, distribuatur; laborum vero pretia ac mercedes Praefecta accipiat, nec quaequam alia in huiusmodi curam sese ingerat.

30 Novitiarum quoque curam una sola magistra, ad hoc constituta, in loco, si fieri potest, separato habeat; quae Novitias in timore & cultu Dei & observantia Ordinis erudiat, easque assiduis monitionibus, vitaeque exemplo, ad religiosam vitam disciplinam & perfectionem formet, ut, Deo adiutore, perfectae ipsius ancillae possint evadere.

*d. Clem.
ne in
agro.*

31 In Novitiatum nulla recipiatur sine habitu regulari; ad habitum nulla nisi duodecim annis major; ad professionem vero non nisi post annum 16 aetatis & integrum probationis completum, & postquam Nos vel Vicarius Noster, aut aliquis ad id à Nobis deputatus, Virginis voluntatem diligenter de libertate professionis exploraverit, teneaturque Praefecta, instante professionis tempore, Nos aut Nostri Vicarium, mensem ante, de futura professione certiore reddere.

*d. sess. 25.
c. 15. de
regul.*

32 Puella, postquam semel Novitiarum habitum induerit, Monasterio exire non possit; nisi forsitan, nondum profectam, poeniteret Monasterium introisse. Si vero semel exierit, nulla in posterum redeundi facultas facile concedatur.

33 In receptionibus puellarum ab illicitis pactationibus & contractibus abstinere; nec ante Professionem quicquam Monasterio datur, praeter id, quod ad victum & vestitum ejus, quoad in novitiatu fuerit, necessarium est.

34 Inclusionem monialium, tanquam, hoc saeculo nequam, praecipuum conservandae pudicitiae & integritatis virginalis medium, maxime Concilium Tridentinum, ac Summi Pontifices, Ordinariis locorum, etiam sub obtestatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aeternae, commendatam esse voluerunt; illamque rem tot constitutionibus & rescriptis stabilierunt, ut moniales merito agnoscere debeant, nullam nimiam diligentiam videri posse ad ejus thesauri custodiam, cujus causa ipsae mundo, parentibus, omnique rei ac spei in hoc saeculo, valedixerunt, ac monasteriis sese incluserunt. Placet autem, ad evidentiorum intellectum, ipsam Concilii sanctionem hic subungere.

Sess. 25. c. 15. de regul.

*Bonifacii Octavi constitutionem, quae incipit,
Peri-*

Periculoso, renovans sancta Synodus, universis Episcopis, sub obsecratione divini iudicii, & interminatione maledictionis eterna, precipit, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis, ordinaria, in aliis vero, Sedis Apostolicæ autoritate, clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est conservari maxime procurent, inobedientes atque contraditores, per Censuras Ecclesiasticas aliasque penas, quacunque appellatione postposita, compescentes; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii secularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub Excommunicationis poena, ipso facto incurrenda, omnibus Magistratibus secularibus injungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire e Monasterio, etiam ad breve tempus, quocunque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbata, indultis quibuscunque & privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cuiuscunque generis aut conditionis, sexus vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel Superioris licentia, in scriptis obtenta; sub excommunicationis poena, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus vel Superior licentiam debet in casibus necessariis, neque alius ullo modo possit, etiam vigore cuiuscunque facultatis vel indulti, hæcenus concessi, vel in posterum concedendi.

35 Memores itaque salutis nostræ, cupientesque à Nobis avertere divinæ ultionis vindictam, præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ omnibus Sanctimonialium Monasteriorum Superioribus, Commissariis, ac Visitationibus, ut Monasteria omnia monialium, sibi subjecta, ad debitam clausuram & communem vitæ rationem, relegata omni proprietatis specie, quamprimum redigant.

36 Et, quamvis in Dicecesi nostra Monasteria Sanctimonialium omnia extra civitates & oppida, ruri & apertis fere locis sita sint, eam tamen rationem iniri volumus in constituendis Ianuis, Fenestris, Rotis, Cancellis, ingressu Monasterii, & in omni forma ædificiorum, ut omnia ad accuratam formam inclusionis seu clausuræ debitæ quam proxime accedant.

37 Ianuæ septorum Monasterii diu noctuque sint clausæ, duabus feris; quarum altera intus, altera foris claudatur, ac unam clavem habeat Præfecta, seu ex ejus commissione Ianitrix Senior, alteram Pater seu Confessarius, non aperiantur vero januæ nisi ex causis necessariis; & tunc moniales non audeant eo accedere, ut externum quidpiam aspiciant, vel cum mare aut scæmina colloquantur.

38 Extra casus necessarios & in jure expressos, non admittantur mares & scæminæ cuiusvis generis intra septa Monasterii, etiamsi monialibus inserviant, nec finantur ibidem

pernoctare, sub poena Excommunicationis quibus aliæ poenæ arbitrariæ addentur.

39 Animadvertimus quoque, puellas sæculares interdum, educationis aliæ causa in clausuris Monasteriorum commorari, quæ res cum aliquanto periculo non careat, volumus, ut posthac nullæ hujusmodi puellæ in Monasteria recipiantur, sine expressa Nostra licentia, in scripto concessa, ac Superioris regularis, si ei subjectum fuerit Monasterium.

40 Hujusmodi vero puellæ habitu incedant modesto, nigri coloris, vel fusco, non varii coloris, aut qui nimiam mundi vanitatem sapiat; & advertatur, ne moribus aut verbis moniales offendant.

41 Quod de Hospitalitate religionum statutum est cap. præcedente, hoc in monialibus multo magis observetur; caveaturque, ne sub specie familiaritatis, visitationis, & amicitiae, hospites alii facile excipiantur quam qui necessarii sunt.

In cæteris, omnia constitutionibus Ordinum & SS. Concilii Tridentini Decretis relinquantur; eaque studiosè servanda Sanctimonialibus ac earum Præfectis & Superioribus ferè commendantur.

C A P. III. De Sanctimonialium Superioribus, Visitationibus ac Confessariis.

1 Nil æque conservat religiosum statum, & in eo viventes Deo consecratas personas, quam frequens Superiorum inspectio & visitatio; quæ, præsertim teneras virgines, eò magis in ordine atque officio continet, quo illæ ob sexus fragilitatem ampliori cura ac vigilantia suorum Superiorum indigent.

2 Superiores itaque Monialium (quos certe cupimus viros graves, prudentes, Constitutionum Ordinis ac status Monasterii intelligentes, zelo ac rerum spiritualium scientia præditos,) Sanctimoniales, curæ suæ commissas, temporibus à Regula vel Constitutionibus definitis, ferè ac sollicitè visitent, ac, quæ corrigenda ac reformanda sunt, in meliorem statum reponant, dictumque sibi ab Apostolo existiment: Rogamus autem vos Fratres, corripite inquietos, consolamini pusillanimes, patientes estote ad omnes.

3 Visitationes suas prudenter instituunt, & antè ipsam posterioris visitationis chartam perlustrent, defectus examinent qui emendandi præscripti fuerint; & an emendatio debita subsequuta sit, diligenter perquirant.

4 In ipsa autem Visitatione hunc modum teneant, ut seorsim singulas de votis substantialibus, de Regula & Constitutionibus, & an illa bene observentur, conceptis secundum morem Ordinis aut præsentem necessi-

Cont. Tri-
dent. sess.
25. c. 9.
de regul.

1 Thess. 5.
v. 14.